

Beslissing

van de VREG

met betrekking tot de aanleg en het beheer van een directe lijn door LIDL BELGIUM GmbH & Co.KG, gesitueerd tussen een bestaande windturbine gelegen te 3600 Genk, Hermeslaan 28, en een distributiecentrum gelegen te 3600 Genk, Hermeslaan 40

Inhoud

1.	Inleiding	3
1.1.	Voorwerp.....	3
1.2.	Wettelijke kader	3
1.2.1.	Toelating vereist: de directe lijn overschrijdt de grenzen van de eigen site.....	3
1.2.2.	Weigeringsgronden	4
1.2.3.	Verplichting tot advies netbeheerder.....	4
1.2.4.	Publicatie van de toelating en identiteit van de beheerder	5
1.3.	Advies van de netbeheerder	5
2.	Analyse en beoordeling.....	9
2.1.	Bespreking weigeringsgronden	9
2.1.1.	Eerste weigeringsgrond: installaties gelegen achter verschillende toegangspunten worden met elkaar verbonden	9
2.1.2.	Tweede weigeringsgrond: de rechten van afnemers worden niet gewaarborgd.....	9
2.1.3.	Derde weigeringsgrond: er is niet voldaan aan de toelatingsvoorwaarden vastgesteld door de Vlaamse Regering	10
2.1.4.	Vierde weigeringsgrond: de veiligheid van het net van de netbeheerder in wiens geografisch gebied de directe lijn is gelegen, komt aantoonbaar in het gedrang	10
2.1.5.	Eerste bijkomende beoordelingscriterium: de risico's inzake inefficiëntie	11
2.1.5.1.	Netinvesteringen uit het verleden.....	11
2.1.5.2.	Onthaalcapaciteit voor decentrale productie.....	12
2.1.5.3.	Besluit.....	15
2.1.6.	Tweede bijkomende beoordelingscriterium: de impact op de distributienettarieven.....	15
2.2.	Conclusie	16
	Beschikking gedeelte	17

1. Inleiding

1.1. Voorwerp

Op 5 oktober 2022 diende LIDL BELGIUM GmbH & Co. KG, commanditaire vennootschap naar Duits recht, met zetel in Duitsland, te 74172 Neckarsulm, Stiftsbergstrasse 1, en met bijkantoor in België, te 9820 Merelbeke, Guldensporenpark 90 bus J, en met ondernemingsnummer 0451.881.923 (hierna "Lidl"), een aanvraag in tot de toelating van de aanleg en het beheer van een directe lijn tussen een bestaande windturbine, eigendom van Limburg Win(d)t nv, gelegen te 3600 Genk, Hermeslaan 28, op het perceel dat kadastraal gekend is als H2n155, en een distributiecentrum van Lidl gelegen te 3600 Genk, Hermeslaan 40, op het perceel dat kadastraal gekend is als H1d8.

Het voorwerp van de aanvraag is de verbinding, via directe lijn, van deze windturbine met het distributiecentrum van Lidl. Het traject van de beoogde directe lijn is aangeduid op het onderstaande luchtbeeld, waarop de windturbine zich rechts bevindt en het distributiecentrum links.

1.2. Wettelijke kader

1.2.1. Toelating vereist: de directe lijn overschrijdt de grenzen van de eigen site

In artikel 4.5.1, §1 van het Energiedecreet¹ is bepaald dat de aanleg en het beheer van een directe lijn die de grenzen van de eigen site niet overschrijdt, altijd is toegelaten, en dat de beheerder ervan is onderworpen aan een loutere meldingsplicht. Krachtens artikel 4.5.1, §2 van het Energiedecreet is de aanleg en het beheer van een directe lijn die de grenzen van de eigen site overschrijdt, alleen toegestaan na een voorafgaande toelating van de VREG. Het is derhalve de ligging van de directe lijn, al dan niet met overschrijding van de grenzen van de 'eigen site', die bepalend is voor de op de beheerder toepasselijke verplichting: een loutere meldingsplicht, dan wel de verplichting tot aanvraag van een voorafgaande toelating van de VREG.

Luidens artikel 1.1.3, 30°/1 van het Energiedecreet is een 'eigen site', het kadastrale perceel of de aansluitende kadastrale percelen van dezelfde natuurlijke persoon of rechtspersoon als eigenaar, erfpachter, opstalhouder of concessiehouder.

¹ Decreet van 8 mei 2009 "houdende algemene bepalingen betreffende het energiebeleid", BS 7 juli 2009.

Het beginpunt van de beoogde directe lijn is gesitueerd op het perceel met kadastraal perceelnummer H2n155. Vervolgens loopt de beoogde directe lijn achtereenvolgens over de percelen met kadastrale perceelnummers H2r156 en H2m155. Het eindpunt van de beoogde directe lijn is tot slot gesitueerd op het perceel met kadastraal perceelnummer H1d8. Voormelde kadastrale percelen zijn weliswaar aansluitend, maar het zijn geen kadastrale percelen van dezelfde natuurlijke persoon of rechtspersoon als eigenaar, erfpachter, opstalhouder of concessiehouder.

De directe lijn die het voorwerp is van deze beslissing, overschrijdt dus de grenzen van de eigen site. Bijgevolg is de aanleg en het beheer van deze directe lijn enkel toegestaan na een voorafgaande toelating van de VREG.

1.2.2. Weigeringsgronden

De VREG kan een aanvraag tot toelating van de aanleg en het beheer van een directe lijn alleen weigeren in een van de hierna volgende gevallen:

- 1) de installaties die achter verschillende toegangspunten liggen worden met elkaar verbonden, of
- 2) de rechten van afnemers worden niet gewaarborgd, of
- 3) er is niet voldaan aan de toelatingsvoorwaarden die de Vlaamse Regering vastgesteld heeft, of
- 4) de veiligheid van het net van de netbeheerder in wiens geografisch gebied de directe lijn of directe leiding is gelegen, komt aantoonbaar in het gedrang.²

Indien de aanvraag betrekking heeft op een bestaande productie-installatie die vóór 1 januari 2019 reeds is aangesloten op een net en die vanaf 1 januari 2019 haar aansluiting wil wijzigen om een directe lijn aan te leggen, dient de VREG bij het beoordelen van de aanvraag bijkomend rekening te houden met

- 5) de risico's inzake inefficiëntie, en
- 6) de impact op de distributienettarieven.³

De aanvraag heeft betrekking op een windturbine die, zo blijkt uit het advies van de elektriciteitsdistributienetbeheerder (zie hierna onder Hoofdstuk 1.3.), reeds op 14 november 2016 op het elektriciteitsdistributienet werd aangesloten. Bijgevolg heeft de aanvraag betrekking op een bestaande productie-installatie die vóór 1 januari 2019 reeds is aangesloten op een net en die vanaf 1 januari 2019 haar aansluiting wil wijzigen om een directe lijn aan te leggen. Derhalve dient de VREG in zijn beoordeling bijkomend de risico's inzake inefficiëntie en de impact op de distributienettarieven te betrekken.

1.2.3. Verplichting tot advies netbeheerder

Overeenkomstig artikel 4.5.2, §2, tweede lid van het Energiedecreet moet de VREG in het kader van een aanvraag tot het verkrijgen van de toelating, het advies inwinnen van de netbeheerder in wiens geografisch gebied de directe lijn gelegen is. Deze adviestermijn bedraagt vijftien dagen.

² Cfr. artikel 4.5.1, §2, derde lid van het Energiedecreet.

³ Cfr. artikel 4.5.1, §2, vierde lid van het Energiedecreet.

Zowel de windturbine - als productie-installatie - als het distributiecentrum van Lidl - als afnemer van de door de windturbine geproduceerde elektriciteit -, zijn aangesloten op het elektriciteitsdistributienet. Bijgevolg is de elektriciteitsdistributienetbeheerder Fluvius Limburg de betrokken netbeheerder die advies moet verlenen. Fluvius System Operator cv⁴ (hierna “Fluvius”) treedt op als de werkmaatschappij van alle in het Vlaamse Gewest gesitueerde elektriciteitsdistributienetbeheerders, waaronder Fluvius Limburg.⁵ De VREG won om die reden het advies in van Fluvius.

1.2.4. Publicatie van de toelating en identiteit van de beheerder

Overeenkomstig artikel 4.5.2, §2, zesde lid van het Energiedecreet publiceert de VREG op zijn website een actuele lijst van de directe lijnen waarvoor een toelating is verleend, alsook van de beheerders van die directe lijnen.

Het register van de toegelaten directe lijnen van de VREG is te raadplegen via de volgende weblink: <https://www.vreg.be/nl/directe-lijnen-en-leidingen>.

1.3. Advies van de netbeheerder

Bij e-mail van 20 juli 2022 vroeg de VREG aan Fluvius advies over de aanvraag van Lidl. Fluvius liet bij e-mail van diezelfde dag weten dat het traject van de beoogde directe lijn onduidelijk was, waarna de VREG hierover bijkomende informatie opvroeg bij de aanvrager.

Bij e-mail van 5 september 2022 maakte de VREG bijkomende informatie over aan Fluvius met het oog op het opstellen van het advies. Bij e-mail van 14 september 2022 meldde Fluvius aan de VREG dat de windturbine reeds aangesloten is op het elektriciteitsdistributienet. In navolging hiervan deelde de VREG bij e-mail van 15 september 2022 mee aan Fluvius dat indien de windturbine reeds op het elektriciteitsdistributienet werd aangesloten vóór 1 januari 2019, er bijkomende criteria gelden voor het advies (m.n. de risico's inzake efficiëntie en de impact op de distributietarieven).

Bij e-mail van 21 september 2022 maakte Fluvius zijn advies over aan de VREG. In zijn advies hield Fluvius rekening met de hierboven vermelde bijkomende criteria, omdat de windturbine reeds sinds 14 november 2016 is aangesloten op het elektriciteitsdistributienet. Fluvius formuleerde geen opmerkingen met betrekking tot de volgende hierboven vermelde weigeringsgronden: 1) de installaties die achter verschillende toegangspunten liggen worden met elkaar verbonden, 2) de rechten van afnemers worden niet gewaarborgd, 3) er is niet voldaan aan de toelatingsvoorwaarden die de Vlaamse Regering vastgesteld heeft⁶, en 4) de veiligheid van het net van de netbeheerder in wiens geografisch gebied de directe lijn of directe leiding is gelegen, komt aantoonbaar in het gedrang.

⁴ Met zetel te 9090 Melle, Brusselsesteenweg 199 en met ondernemingsnummer 0477.445.084.

⁵ De VREG verleende bij beslissing van 26 juni 2018 toestemming aan de distributienetbeheerders Gaselwest, IMEA, Imewo, Intergem, Iveka, Iverlek, Sibelgas, PBE, Infrac West, IVEG, en Inter-Energa om een beroep te doen op werkmaatschappij Fluvius System Operator cv. Te raadplegen via: <https://www.vreg.be/sites/default/files/document/besl-2018-21.pdf>

⁶ De Vlaamse Regering heeft tot op heden immers (nog) geen toelatingsvoorwaarden vastgesteld. Zie hierna onder Hoofdstuk 2.1.3.

Met betrekking tot de hierboven vermelde bijkomende criteria, luidt het advies van Fluvius als volgt:

- Met betrekking tot 5) de risico's inzake inefficiëntie:

“In 2016 zijn er kosten gemaakt door Fluvius voor het aansluiten van de windturbine via een eigen MS-cabine. Het betreft een zuivere producent zonder afname. Wanneer de WT gekoppeld wordt via een directe lijn met de installatie van Lidl, zal de bestaande MS-cabine voor de windturbine opnieuw uitgelust moeten worden. De kosten die Fluvius destijds heeft gemaakt die, na aanleg van de directe lijn, verloren kosten zullen zijn, zijn de aanleg van 2x140m MS oftewel een geschat bedrag van 28.000€.

Tevens is de windturbine vandaag op zulk een manier aangesloten in het distributienet dat het grote aandeel aan decentrale productie in deze regio optimaal verdeeld zit over de verschillende feeders van het distributienet. Door de verhuizing van de windturbine naar Lidl zou de onthaalcapaciteit voor decentrale productie op dat gedeelte van het distributienet verzaadigd zijn. Bekomende (sic.) netinvesteringen zullen nodig zijn om nog verdere decentrale productie-eenheden in de toekomst aan te sluiten op dit gedeelte van ons MS-net indien de aansluiting via directe lijn wordt gerealiseerd. In de huidige situatie, zonder directe lijn, zijn er geen bijkomende netinvesteringen nodig om verdere decentrale productie-eenheden aan te sluiten. We maken de analogie met “een vrachtwagen die van de autostrade wordt afgeleid naar de secundaire wegen”.

- Met betrekking tot 6) de impact op de distributienettarieven:

“De impact is substantieel: klant Lidl Belgium is een klant met een contractueel afnamevermogen van 2100 kVA. Het piekverbruik bedroeg in het vorige kalenderjaar 575 kW. De windturbine heeft een geschatte productie van 4 GWh. De impact op de tarieven is uiteraard afhankelijk van het verbruikspatroon van Lidl, maar we schatten in dat op een groot deel van de 4 GWh geschatte productie (sic.) geen nettarieven meer geïnd kunnen worden.

De impact op de distributienettarieven is inherent aan de aanleg van een directe lijn, maar de inefficiëntie die gecreëerd wordt op het MS net van Fluvius na aanleg van de directe lijn en de verloren investeringen van 28.000€, wegen wat ons betreft zwaar genoeg door om een negatief advies te geven voor dit dossier.”

Bij e-mail van 23 september 2022 stelde de VREG bijkomende vragen aan Fluvius:

- Met betrekking tot de door Fluvius aangevoerde verloren investeringen: de VREG vroeg de concrete gegevens op, d.w.z. de goedgekeurde offerte m.b.t. de aansluiting van de windturbine en de kosten die zijn gemaakt door Fluvius zelf. De VREG verduidelijkte hierbij concreet zicht te willen krijgen op welke investeringen, op kosten van Fluvius, “projectspecifiek” waren, d.w.z. enkel dienstig voor de aansluiting van de windturbine.
- Met betrekking tot de door Fluvius aangevoerde verzaadiging van de onthaalcapaciteit voor decentrale productie: de VREG vroeg bijkomende gegevens op over de verschillende feeders in de betrokken regio. De VREG vroeg meer bepaald de naam, specificaties en belasting van de verschillende feeders, alsook aan welke schakelpost en/of koppelpunt deze zijn gekoppeld.

Tevens vroeg de VREG, wat betreft de vrijgekomen onthaalcapaciteit op de feeder van de windturbine, of deze totaal niet nuttig is, dan wel of deze altijd nog dienstig kan zijn voor – naar alle waarschijnlijkheid – te verwachten bijkomende belasting in de toekomst in die regio.

Voorts vroeg de VREG, wat betreft de aangevoerde verzadiging op de feeder van Lidl, of naar alle waarschijnlijkheid te verwachten is dat binnen afzienbare tijd op deze feeder bijkomende netcapaciteit nodig zal zijn.

Bij e-mail van 30 september 2022 bezorgde Fluvius zijn antwoorden op voormelde vragen van de VREG. Deze e-mail luidt als volgt:

- Met betrekking tot de aangevoerde verloren investeringen:

“Zie in bijlage de factuur van destijds. We hebben 2x10m aangerekend conform artikel 6.4.13 (van het Energiebesluit, n.v.d.r.): te betalen tot dichtstbijzijnde MS-net. In werkelijkheid is er dan door ons 2x140m aangelegd, inclusief onderboring van de rijweg. De aanlegkosten ten laste van Fluvius zijn een raming, daar bestaat geen factuur van omdat het niet ten laste van de klant was. Destijds was onze meterprijs 90€/m. (90€x140x2=25.200€, dus licht lager dan het eerder doorgegeven bedrag van 28k€) Daarbij komen nog de kosten van de onderboring. De factuur van de onderboring is helaas nergens nog terug te vinden. Ik heb nog geen duidelijk antwoord mogen ontvangen over wat dergelijke onderboring destijds – geschat – zou gekost hebben. Moest deze schatting van belang zijn, laat het me dan aub weten, dan probeer ik betere informatie te pakken te krijgen.”

- Met betrekking tot de onthaalcapaciteit:

“Klant Lidl:

- *Aangesloten op feeder Lidl vanuit schakelpost Woudstraat gevoed door TS Stalen B (150/10kV).*
- *Piek belasting feeder Lidl: 145 A*
- *Geïnstalleerd vermogen decentrale productie feeder Lidl:*
 - o *Zonnepanelen: 2460 kV*
 - o *Windenergie: 2100 kVA*

Klant WT Hermeslaan:

- *Aangesloten op feeder Woudstraat lokale cabine vanuit schakelpost Woudstraat gevoed door TS Stalen B (150/10kV).*
- *Piekbelasting feeder Woudstraat lokale cabine: 99,28 A*
- *Geïnstalleerd vermogen decentrale productie feeder Woudstraat lokale cabine:*
 - o *Zonnepanelen: 176 kVA*
 - o *Windenergie: 2100 kVA (WT Hermeslaan)*

Het klopt inderdaad dat er capaciteit voor decentrale productie (niet voor belasting) vrij komt op de feeder waarop de WT vandaag is aangesloten. Er is echter weinig kans dat hier op een ander locatie decentrale productie in de toekomst te verwachten is. Deze feeder is gelegen tussen ‘de mijnterril’ (waar vergunningsgewijs de kans zeer klein is dat een bijkomende windturbine zal toegestaan worden) en een industriegebied waar reeds zeer dichtbij windturbines geplaatst zijn. Overigens zijn de reeds aanwezige windturbines op dat industriegebied niet gekoppeld met deze feeder.

Wat de verzadiging van de feeder Lidl betreft: het is ons inziens om bovenstaande reden niet te verwachten dat er nog bijkomende windturbines worden geplaatst. LDM (Lidl, n.v.d.r.) heeft volgens de luchtfoto zelf nog heel wat dakoppervlakte ter beschikking voor PV. Indien de windturbine wordt overgezet, en nadien vraagt LDM (Lidl, n.v.d.r.) PV, dan ontstaat er nog meer congestie.”

Bij e-mail van 28 november 2022 vroeg de VREG nogmaals bijkomende informatie aan Fluvius. De VREG vroeg meer bepaald of het mogelijk is om de windturbine nog aan te sluiten op de Lidl-feeder, dan wel of dit wegens verzadiging onmogelijk is. Voorts vroeg de VREG, in het geval aansluiting van de windturbine op de Lidl-feeder niet mogelijk is en er dus een bijkomende netinvestering dient te gebeuren, wat de geschatte kost is van deze netinvestering, en welk deel hiervan ten laste zou zijn van Fluvius, overeenkomstig artikel 6.4.13 van het Energiebesluit.

Bij e-mail van 11 januari 2023 maakte Fluvius onderstaand antwoord over aan de VREG:

“Het is niet mogelijk om de windturbine op feeder Lidl aan te sluiten omwille van te verwachten spanningsproblemen, althans volgens simulatie. In de praktijk is het mogelijk dat de spanningscongestie niet zo groot is als de simulatie maar als netbeheerder volgens het goede huisvader principe is de conclusie dat het wijzigen van de aansluiting van de windturbine ons distributienet dermate verslechterd (sic.) dat we dit risico niet willen aangaan. De verdeling van de decentrale productie zoals heden is in elk geval veel beter.

De netinvestering die nodig zou zijn houdt het wijzigen van de aansluiting van Lidl (cabine LDM) inclusief de windturbine (WT Hermeslaan) in. Dit vergt de aanleg van twee kabels (in dezelfde sleuf) van het type ‘EAXECWB 8.7/15kV 3x1x240/25mm² (PA240)’ met elk een lengte van 575 m.

Gezien de windturbine vandaag reeds in dienst is en bij aansluiting art. 6.4.13 van het Energiebesluit reeds werd toegepast, is art. 6.4.13 Energiebesluit ons inziens niet meer van toepassing.

Concreet wil dit zeggen dat de investering wordt geraamd op €115.000 (2 x 575m aan €100/m).”

2. Analyse en beoordeling

2.1. Bespreking weigeringsgronden

2.1.1. Eerste weigeringsgrond: installaties gelegen achter verschillende toegangspunten worden met elkaar verbonden

De VREG kan ten eerste de aanvraag weigeren indien de aanleg van de directe lijn tot gevolg heeft dat installaties die achter verschillende toegangspunten liggen, met elkaar worden verbonden.

In artikel 2.2.43 van het Technisch Reglement voor de Distributie van Elektriciteit in het Vlaamse Gewest⁷ (hierna “TRDE”) is als volgt het verbod op een achterliggende verbinding bepaald: *“Installaties gelegen achter verschillende toegangspunten mogen zonder expliciete toestemming van de elektriciteitsdistributienetbeheerder op geen enkele manier met elkaar verbonden worden.”*

Door de aanleg van de beoogde directe lijn zou er geen sprake zijn van twee (of meer) installaties gelegen achter verschillende toegangspunten op hetzelfde net, die via de directe lijn met elkaar verbonden zouden worden. Immers, het eigen, bestaande toegangspunt (voor injectie) tot het elektriciteitsdistributienet van de windturbine zou worden opgeheven en de windturbine zou middels de directe lijn worden verbonden met één afnemer, m.n. het distributiecentrum van Lidl, dat beschikt over een eigen toegangspunt (voor afname) tot het elektriciteitsdistributienet. Bijgevolg zou de windturbine via slechts één toegangspunt, m.n. dat van het distributiecentrum als afnemer, met het elektriciteitsdistributienet worden verbonden.

Fluvius gaf in zijn advies van 21 september 2022 aan geen opmerkingen te hebben over de eerste weigeringsgrond.

Er zijn bijgevolg geen redenen om de aanvraag te weigeren op basis van de eerste weigeringsgrond.

2.1.2. Tweede weigeringsgrond: de rechten van afnemers worden niet gewaarborgd

De VREG kan ten tweede de aanvraag weigeren indien de aanleg van de directe lijn tot gevolg heeft dat de rechten van afnemers niet worden gewaarborgd.

Bij de beoordeling van deze weigeringsgrond gaat de VREG dus na of en in welke mate bij de aanleg van de directe lijn de rechten van de afnemer worden gevrijwaard. Voorbeelden van de rechten van de afnemer, die gewaarborgd moeten worden, zijn

- vrije leverancierskeuze⁸;
- kwaliteit van de dienstverlening bij stroomonderbrekingen;
- kwaliteit van de netspanning;
- toezicht door de regulator op de hoogte van de aan de afnemer aangerekende tarieven;
- tal van sociale openbaardienstverplichtingen die rusten op de leverancier en netbeheerder voor een huishoudelijke afnemer.⁹

⁷ Technisch Reglement voor de Distributie van Elektriciteit in het Vlaamse Gewest van 25 juni 2021, BS 19 juli 2021.

⁸ In artikel 4.4.1 van het Energiedecreet is het recht op vrije leverancierskeuze verankerd. Het recht op vrije leverancierskeuze houdt voor elke afnemer het recht in om van elektriciteit te kunnen worden voorzien door een leverancier naar keuze.

⁹ Deze rechten van de afnemer vormen de *ratio legis* van artikel 4.1.1 van het TRDE.

Ter waarborging van de rechten van de afnemer is het vereist dat de afnemer de netgebruiker is op het toegangspunt voor afname op de aansluiting met het elektriciteitsdistributienet. De VREG gaat in dat kader na of er een apart toegangspunt is, meer bepaald een afnamepunt, voor elke woon- of bedrijfseenheid, zoals voorgeschreven door artikel 4.1.1, §1 van het TRDE. Voormeld artikel luidt als volgt: *“Aan elke aansluiting op het elektriciteitsdistributienet wordt één individueel toegangspunt toegekend per woon- of bedrijfseenheid, behoudens de uitzonderingen zoals bepaald in artikel 4.7.1, §2 van het Energiedecreet.”*

De afnemer van de beoogde directe lijn, het distributiecentrum van Lidl, heeft zijn eigen toegangspunt voor afname tot het elektriciteitsdistributienet en zal dit behouden bij de aanleg van de beoogde directe lijn.

Fluvius gaf in zijn advies van 21 september 2022 aan geen opmerkingen te hebben over de tweede weigeringsgrond.

Er zijn bijgevolg geen redenen om de aanvraag te weigeren op basis van de tweede weigeringsgrond.

2.1.3. Derde weigeringsgrond: er is niet voldaan aan de toelatingsvoorwaarden vastgesteld door de Vlaamse Regering

De VREG kan ten derde de aanvraag weigeren indien er niet is voldaan aan de toelatingsvoorwaarden die de Vlaamse Regering heeft vastgesteld.

Tot op heden heeft de Vlaamse Regering, ter uitvoering van artikel 4.5.1, §2 van het Energiedecreet, nog geen voorwaarden vastgelegd waaraan een directe lijn die de grenzen van de eigen site overschrijdt, moet voldoen om te worden toegelaten.

Er zijn bijgevolg geen redenen om de aanvraag te weigeren op basis van de derde weigeringsgrond.

2.1.4. Vierde weigeringsgrond: de veiligheid van het net van de netbeheerder in wiens geografisch gebied de directe lijn is gelegen, komt aantoonbaar in het gedrang

De VREG kan ten vierde de aanvraag weigeren indien de aanleg van de directe lijn tot gevolg zou hebben dat de veiligheid van het net van de netbeheerder in wiens geografisch gebied de directe lijn is gelegen, aantoonbaar in het gedrang komt.

In zijn mededeling van 3 maart 2020 inzake gesloten distributienetten, privé-distributienetten, directe lijnen en directe leidingen verduidelijkt de VREG dat de aanleg van een directe lijn enkel kan worden geweigerd indien de netbeheerder, in zijn advies, kan motiveren dat de veiligheid van het net aantoonbaar in het gedrang komt door de aanleg van de directe lijn, hetgeen niet ondervangen wordt door eisen gesteld in geldende regelgeving, en evenmin te remediëren valt middels specifieke voorwaarden die de VREG aan de toelating kan verbinden.¹⁰

¹⁰ Mededeling van de VREG van 3 maart 2020 inzake gesloten distributienetten, privé-distributienetten, directe lijnen en directe leidingen (MEDE-2020-01), onder hoofding 5.5.3.D.

Te raadplegen via: <https://www.vreg.be/sites/default/files/document/mede-2020-01.pdf>

Veiligheidseisen met betrekking tot het elektriciteitsdistributienet zijn opgenomen in o.a. wetgeving en technische voorschriften van de netbeheerder. Het komt aan de netbeheerder toe om de netgebruiker in te lichten over deze eisen in het kader van de aanvraag tot aansluiting van een productie-installatie.

Mits naleving van de geldende regelgeving brengt de aanleg en het beheer van de beoogde directe lijn de veiligheid van het net van de netbeheerder niet aantoonbaar in het gedrang, zoals blijkt uit het advies van Fluvius. Fluvius gaf in zijn advies van 21 september 2022 immers aan geen opmerkingen te hebben over de vierde weigeringsgrond.

Er zijn bijgevolg geen redenen om de aanvraag te weigeren op basis van de vierde weigeringsgrond.

2.1.5. Eerste bijkomende beoordelingscriterium: de risico's inzake inefficiëntie

Onder het eerste bijkomende beoordelingscriterium gaat de VREG na of de aanleg van de directe lijn, die een wijziging van de bestaande aansluiting van de productie-installatie (de windturbine) inhoudt, het beheer en de uitbating van het elektriciteitsdistributienet niet op dermate wijze beïnvloedt dat er sprake is van inefficiëntie. Om dit concreet te beoordelen, gaat de VREG na welke gevolgen de aanleg van de beoogde directe lijn zou hebben voor 1) de investeringen in de netinfrastructuur uit het verleden en 2) de onthaalcapaciteit voor decentrale productie in het betrokken gebied.

Middels de beoogde directe lijn zou de windturbine, die thans is aangesloten op het elektriciteitsdistributienet via de middenspanningsfeeder gelegen op het perceel met kadastraal perceelnummer H2m155 (hierna “windturbine-feeder”), van voormelde feeder worden afgekoppeld en verbonden worden met het distributiecentrum van Lidl, en meer bepaald aangesloten worden op de middenspanningsfeeder van Lidl gelegen op het perceel met kadastraal perceelnummer H1d8 (hierna “Lidl-feeder”).

2.1.5.1. Netinvesteringen uit het verleden

Uit het advies van Fluvius van 30 september 2022 blijkt ten eerste dat de windturbine-feeder, na afkoppeling van de windturbine, nog steeds dienstig zal zijn voor injectie, meer bepaald injectie afkomstig uit een bestaande PV-installatie.

Uit het advies van Fluvius van 21 en 30 september 2022 blijkt voorts dat de netbeheerder in 2016 heeft geïnvesteerd in de netinfrastructuur om de windturbine te kunnen aansluiten op het middenspanningsnet. Het gaat in hoofdzaak om kabelinfrastructuur die de windturbine verbindt met het middenspanningsnet. Voor de aansluiting van de windturbine werd meer bepaald twee keer 140 meter kabel aangelegd, in combinatie met een onderboring van de openbare weg. De kosten van deze investering werden overeenkomstig artikel 6.4.13 van het Energiebesluit¹¹ deels gedragen door de aanvrager van de aansluiting van de windturbine. Deze aanvrager droeg concreet de kosten voor de aanleg van twee keer 10 meter kabel, d.w.z. de kosten in het geval de aansluiting zou zijn gemaakt op het dichtstbijzijnde punt van het bestaande middenspanningsnet. De windturbine werd in praktijk echter niet aangesloten op het dichtstbijzijnde punt van het bestaande middenspanningsnet. Eveneens overeenkomstig artikel 6.4.13 van het Energiebesluit, was het verschil tussen de door de aanvrager te betalen aansluitingskosten (berekend op basis van een aansluiting op het dichtstbijzijnde punt) en de daadwerkelijke aansluitingskosten ten laste van de netbeheerder. Uit het advies van Fluvius van 30 september 2022 blijkt dat de kosten voor de aanleg van de kabels, ten laste van de netbeheerder, worden geraamd op 90 euro/meter kabel, op basis van de destijds geldende prijzen. Het geraamde totaalbedrag van deze kosten ten laste van de netbeheerder bedroeg derhalve 23.400,00 euro (90 euro/meter x 2 x 130m). Verder waren ook de kosten van de onderboring van de openbare weg ten laste van de netbeheerder. Uit het advies van Fluvius van 30 september 2022 blijkt dat de netbeheerder de factuur van deze onderboring niet meer ter beschikking heeft, zodat de precieze kostprijs hiervan niet gekend is. Uit het advies van Fluvius van 21 en 30 september 2022 blijkt voorts dat, indien de windturbine niet had moeten worden aangesloten op het middenspanningsnet, de netbeheerder de hierboven vermelde investering in de netinfrastructuur ten bedrage van minstens 23.400,00 euro niet zou hebben gedaan.

De aanleg van de beoogde directe lijn houdt de afkoppeling van de windturbine van het middenspanningsnet in. Hierdoor zou de kabelinfrastructuur tussen de windturbine en de windturbine-feeder nutteloos worden, aangezien deze niet langer een toegevoegde waarde zou bieden voor het elektriciteitsdistributienet.

Om bovenstaande redenen stelt de VREG vast dat de aanleg van de beoogde directe lijn een onaanvaardbare inefficiëntie in het beheer en de uitbating van het elektriciteitsdistributienet zou veroorzaken.

2.1.5.2. Onthaalcapaciteit voor decentrale productie

Ten tweede gaat de VREG na welke gevolgen de aanleg van de beoogde directe lijn zou hebben voor de benutting van de beschikbare capaciteit van het elektriciteitsdistributienet, waaronder de onthaalcapaciteit voor decentrale productie, d.w.z. de capaciteit van het elektriciteitsdistributienet voor injectie van decentraal geproduceerde elektriciteit.

¹¹ Besluit van de Vlaamse Regering van 19 november 2010 “houdende algemene bepalingen over het energiebeleid”, BS 8 december 2010.

Uit de adviezen van Fluvius blijkt dat de aanleg van de beoogde directe lijn de volgende gevolgen zou hebben voor de benutting van de onthaalcapaciteit:

- Op de windturbine-feeder: actueel bedraagt de benutte onthaalcapaciteit voor decentrale productie 2,276 MW (176 W uit een PV-installatie en 2,1 MW uit de windturbine). Door de aanleg van de beoogde directe lijn zou de benutte onthaalcapaciteit afnemen met 2,1 MW.
- Op de Lidl-feeder: actueel bedraagt de benutte onthaalcapaciteit voor decentrale productie 4,56 MW (2,46 MW uit een PV-installatie en 2,1 MW uit een windturbine¹²). Door de aanleg van de beoogde directe lijn zou de benutte onthaalcapaciteit toenemen met 2,1 MW.

2.1.5.2.1. *Windturbine-feeder*

Het is inherent aan de aanleg van een directe lijn, met wijziging van de aansluiting van een bestaande productie-installatie, dat er onthaalcapaciteit vrijkomt en aldus de benutte onthaalcapaciteit afneemt. Dit betreft een risico op inefficiëntie in het beheer en de uitbating van het elektriciteitsdistributienet dat, op zichzelf beschouwd, aanvaardbaar is. De VREG dient echter na te gaan of dit aan de aanleg van een directe lijn inherente risico op inefficiëntie nog steeds aanvaardbaar is, gelet op de concrete omstandigheden en de ten tijde van de aanvraag beschikbare informatie.

Door de aanleg van de beoogde directe lijn zou op de windturbine-feeder 2,1 MW onthaalcapaciteit, die specifiek voor injectie vanuit de windturbine werd gecreëerd, niet langer worden benut. Hierdoor zal de windturbine-feeder nagenoeg onbenut zijn voor injectie. In zijn advies van 30 september 2022 stelde Fluvius dat er weinig kans is dat er nieuwe decentrale productie op deze feeder zal worden aangesloten. Fluvius voert in dat verband aan dat deze feeder gelegen is tussen de Terril Winterslag, waar de plaatsing van een bijkomende windturbine vanuit vergunningsoogpunt weinig waarschijnlijk is, en een industriegebied, waarin reeds meerdere windturbines zijn geplaatst in de nabije omgeving van de windturbine waarop de aanvraag betrekking heeft.

De VREG stelt vast dat er geen enkel concreet vooruitzicht is op de (gehele of gedeeltelijke) herbenutting van de onthaalcapaciteit die specifiek voor injectie vanuit de windturbine werd gecreëerd op de windturbine-feeder, en die door de aanleg van de beoogde directe lijn niet langer zou worden benut. Er zijn geen concrete projecten gekend waarvoor de vrijgekomen onthaalcapaciteit dienstig zou kunnen zijn.

Ten overvloede stelt de VREG vast dat de (gehele of gedeeltelijke) herbenutting van de vrijgekomen onthaalcapaciteit ook zeer weinig waarschijnlijk is. In navolging van het voormelde advies van Fluvius, stelt de VREG vast dat de locatie van de windturbine-feeder de aansluiting hierop van nieuwe decentrale productie nagenoeg onmogelijk maakt. Ten oosten van de feeder bevindt zich immers de Terril Winterslag, blijkens het Gewestplan bestemd als “parkgebied”.¹³

¹² Het betreft een andere windturbine dan de windturbine waarop deze aanvraag betrekking heeft.

¹³ Gedeelte van het gewestplan Hasselt–Genk op het grondgebied van de gemeenten Zonhoven, Genk en Leopoldsburg, vastgesteld bij besluit van de Vlaamse Regering van 30 april 1996 “houdende definitieve vaststelling van een gedeelte van het gewestplan Hasselt–Genk op het grondgebied van de gemeenten Zonhoven, Genk en Leopoldsburg het gewestplan Sint-Niklaas – Lokeren”, BS 19 juni 1996.

Aangezien parkgebieden in hun staat moeten bewaard worden of zijn bestemd om zodanig ingericht te worden, dat ze, in de al dan niet verstedelijkte gebieden, hun sociale functie kunnen vervullen,¹⁴ lijkt de plaatsing van een nieuwe decentrale productie-installatie op deze locatie weinig waarschijnlijk. Voorts bevinden er zich reeds meerdere windturbines in de nabije omgeving van de windturbine-feeder, met name op de percelen met kadastrale perceelnummers H1g5 (ten noorden van de feeder), H2p156 (ten westen van de feeder) en H467b (ten zuiden van de feeder). De plaatsing van een nieuwe windturbine in de nabije omgeving van de windturbine-feeder is dan ook weinig waarschijnlijk.

Om bovenstaande redenen stelt de VREG vast dat de aanleg van de beoogde directe lijn een onaanvaardbare inefficiëntie in het beheer en de uitbating van het elektriciteitsdistributienet zou veroorzaken.

2.1.5.2.2. Lidl-feeder

Door de aanleg van de beoogde directe lijn zou de benutte onthaalcapaciteit op de Lidl-feeder toenemen met 2,1 MW. In zijn advies van 21 september 2022 gaf Fluvius aan dat de aanleg van de beoogde directe lijn ertoe zou leiden dat de onthaalcapaciteit voor decentrale productie op het betrokken gedeelte van het elektriciteitsdistributienet verzadigd zou zijn. De aansluiting van bijkomende decentrale productie-installaties zou bijkomende netinvesteringen vergen. Na hierover om verduidelijking te zijn gevraagd door de VREG, gaf Fluvius in zijn advies van 11 januari 2023 aan dat het niet mogelijk is om de windturbine aan te sluiten op de Lidl-feeder, gelet op de op basis van simulaties te verwachten spanningsproblemen. Fluvius gaf daarbij aan dat weliswaar de mogelijkheid bestaat dat de reële spanningscongestie niet zo groot is als deze die blijkt uit de simulaties, maar dat de aanleg van de beoogde directe lijn een risico inhoudt dat de netbeheerder, overeenkomstig het goede-huisvader-beginsel, niet wil aangaan, gelet op de verslechtering van het elektriciteitsdistributienet ten opzichte van de bestaande en betere verdeling van de decentrale productie in het betrokken gebied.

Het voorgaande houdt in dat de aanleg van de beoogde directe lijn noodzakelijkerwijs gepaard zou gaan met een wijziging van de aansluiting van Lidl, en dit ongeacht de vraag of de aansluiting van nieuwe decentrale productie op de Lidl-feeder naar redelijkheid te verwachten is. De vereiste wijziging van de aansluiting van Lidl houdt volgens Fluvius de aanleg van twee nieuwe kabels met elk een lengte van 575 meter in, met een geraamde kostprijs van 115.000,00 euro (100 euro/meter x 2 x 575 meter). In de Bijlage bij deze beslissing wordt deze wijziging weergegeven op het grondplan van het betrokken gebied, zoals opgemaakt door Fluvius. Overeenkomstig artikel 6.4.13, §1 van het Energiebesluit zouden de kosten voor bovenvermelde wijziging van de aansluiting van Lidl evenwel geheel ten laste zijn van Lidl als aanvrager, en dus niet (deels) ten laste van de netbeheerder.

Om bovenstaande redenen stelt de VREG vast dat de aanleg van de beoogde directe lijn, in zoverre deze een wijziging van de aansluiting van Lidl vereist, geen onaanvaardbare inefficiëntie in het beheer en de uitbating van het elektriciteitsdistributienet zou veroorzaken, aangezien de kosten van deze wijziging ten laste zouden zijn van Lidl.

¹⁴ Cfr. artikel 14 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 “betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen”, BS 10 februari 1973 (zie ook https://download.dsi.omgeving.vlaanderen.be/be.vl.omg.dsi.stukonderdeel.GWP_02000_222_00019_00006.BG.1.Dossierstuk.SV.1#page=19, laatst geraadpleegd op 22/02/2023).

2.1.5.3. Besluit

De VREG oordeelt dat de aanleg van de beoogde directe lijn een onaanvaardbaar risico op een inefficiënt(e) beheer en uitbating van het elektriciteitsdistributienet inhoudt.

De aanleg van de beoogde directe lijn zou gepaard gaan met de afkoppeling van de windturbine van de windturbine-feeder, en zou hierdoor een inefficiënte uitbating van het elektriciteitsdistributienet tot gevolg hebben om de redenen die hieronder worden vermeld.

Ten eerste, de netbeheerder investeerde in 2016 in kabelinfrastructuur voor de aansluiting van de windturbine. Het gaat om projectspecifieke infrastructuur, m.n. de kabelinfrastructuur tussen de windturbine en de windturbine-feeder, die de netbeheerder niet had moeten aanleggen indien de windturbine niet zou zijn aangesloten op het elektriciteitsdistributienet. Door aanleg van de beoogde directe lijn zou deze kabelinfrastructuur nutteloos worden, aangezien deze niet langer een toegevoegde waarde zou bieden voor het elektriciteitsdistributienet.

Ten tweede, de onthaalcapaciteit op de windturbine-feeder die specifiek voor injectie vanuit de windturbine werd gecreëerd, zou niet langer worden benut. Er is geen enkel concreet vooruitzicht op de (gehele of gedeeltelijke) herbenutting van de vrijgekomen onthaalcapaciteit.

2.1.6. Tweede bijkomende beoordelingscriterium: de impact op de distributienettarieven

Onder het tweede bijkomende beoordelingscriterium gaat de VREG na welke impact de aanleg van de beoogde directe lijn zou hebben op de distributienettarieven.

Met de aanleg van de directe lijn wordt beoogd dat de lokaal, door de windturbine geproduceerde elektriciteit in eerste instantie lokaal, door het distributiecentrum van Lidl als afnemer, wordt verbruikt. Het gevolg hiervan is tweërlei: het distributiecentrum van Lidl zal als afnemer een kleinere hoeveelheid elektriciteit afnemen van het elektriciteitsdistributienet, en de windturbine zal een kleinere hoeveelheid elektriciteit injecteren in het elektriciteitsdistributienet dan thans het geval is.

De exploitatie van de beoogde directe lijn zou voor de netbeheerder dan ook een vermindering inhouden van de distributienettarieven die hij kan innen. De netbeheerder zou aldus een verminderde bijdrage in de kosten van het netbeheer en de openbaredienstverplichtingen (hierna "ODV") ontvangen. De verplichting voor de beheerder van een directe lijn tot het betalen van een heffing op de exploitatie ervan¹⁵, doet hieraan geen afbreuk. Via deze heffing draagt de beheerder van de directe lijn weliswaar bij in de kosten voor de ODV, maar deze heffing wordt niet geïnd door de netbeheerder. De exploitatie van de beoogde directe lijn zou tot gevolg hebben dat de distributienettarieven voor de overige netgebruikers stijgen in de mate dat een deel van de kosten van het netbeheer en de ODV voor de netbeheerder vaste kosten zijn, die niet proportioneel verminderen bij een vermindering van de hoeveelheid afgenomen en geïnjecteerde elektriciteit.

¹⁵ Cfr. de artikelen 14.3.1 tot 14.3.5 van het Energiedecreet.

Het aansluiten van een (bestaande) productie-installatie op een afnemer via een directe lijn heeft steeds een negatieve impact op de distributietarieven, in die zin dat hierdoor een deel van de distributietarieven vermeden wordt. Gelet op de huidige tariefstructuur is deze impact inherent aan elke rechtstreekse afname van elektriciteit van een productie-installatie via een directe lijn, en de bijhorende verminderde afname van het elektriciteitsdistributienet, enerzijds, en verminderde injectie op het elektriciteitsdistributienet, anderzijds. Het betreft een negatieve impact op de distributietarieven die, op zichzelf beschouwd, aanvaardbaar is. De VREG dient echter na te gaan of er, naast deze aan de aanleg van een directe lijn inherente impact, nog een andere negatieve impact op de distributietarieven is.

De VREG stelt vast dat de aanleg van de beoogde directe lijn nadelige gevolgen zou hebben voor de distributietarieven die verder gaan dan de hierboven beschreven negatieve impact die inherent is aan de aanleg van een directe lijn. De kosten van investeringen in het elektriciteitsdistributienet worden via de distributietarieven ten laste gelegd van alle aangesloten netgebruikers. Investerings die erop gericht zijn om nieuwe decentrale productie aan te sluiten, resulteren in bijkomende injectie en derhalve ook in bijkomende inkomsten voor de netbeheerder via de distributietarieven. Zoals hierboven reeds werd uiteengezet (zie Hoofdstuk 2.1.5.1.), heeft de netbeheerder, specifiek voor de aansluiting van de windturbine, een investering in de netinfrastructuur gedaan ten bedrage van minstens 23.400,00 euro, die hij niet zou hebben gedaan indien de windturbine niet zou zijn aangesloten op het elektriciteitsdistributienet. Deze investering zou na de aanleg van de beoogde directe lijn echter geen inkomsten meer kunnen genereren voor de netbeheerder, en vormt in die zin een verloren investering. Tegelijk dient de netbeheerder deze investering wel verder af te schrijven, al dan niet versneld, en zal deze worden verrekend in de distributietarieven die worden aangerekend aan alle netgebruikers.

Om bovenstaande redenen stelt de VREG vast dat de aanleg van de beoogde directe lijn een onaanvaardbare impact zou hebben op de distributietarieven.

2.2. Conclusie

De aanleg van de beoogde directe lijn heeft niet tot gevolg dat installaties gelegen achter verschillende toegangspunten met elkaar worden verbonden, noch dat de rechten van afnemers niet worden gewaarborgd, noch dat de veiligheid van het net van de netbeheerder in wiens geografisch gebied de directe lijn is gelegen, aantoonbaar in het gedrang komt.

De aanleg van de beoogde directe lijn houdt echter een onaanvaardbaar risico op een inefficiënt(e) beheer en uitbating van het elektriciteitsdistributienet in, en zou tevens een onaanvaardbare impact hebben op de distributietarieven. Bijgevolg kan er geen toelating worden verleend voor de aanleg en het beheer van de beoogde directe lijn.

Beschikkend gedeelte

De VREG beslist:

Enig artikel. Geen toelating te verlenen voor de aanleg en het beheer van een directe lijn tussen een bestaande windturbine gelegen te 3600 Genk, Hermeslaan 28, op het perceel dat kadastraal gekend is als H2n155, en een distributiecentrum gelegen te 3600 Genk, Hermeslaan 40, op het perceel dat kadastraal gekend is als H1d8, zoals aangevraagd door LIDL BELGIUM GmbH & Co. KG, commanditaire vennootschap naar Duits recht, met zetel in Duitsland, te 74172 Neckarsulm, Stiftsbergstrasse 1, en met bijkantoor in België, te 9820 Merelbeke, Guldensporenpark 90 bus J, en met ondernemingsnummer 0451.881.923.

Voor de VREG,

Sint-Joost-ten-Node,

Pieterjan Renier
Algemeen directeur

Bijlage:

- Schets van de noodzakelijke wijziging van de aansluiting op het distributienet van Lidl bij aanleg van de beoogde directe lijn.

Bijlage

